Hälso- och sjukvårdsregionrådet
Talla Alkurdi (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2026-03-19

RS RS 2026-0210

Svar på interpellation 2026:11 av Susanne Sjöblom (M) om Region Stockholms jämlika regler för blodgivning oavsett sexuell läggning

Susanne Sjöblom har i interpellationen ställt följande frågor:

1. När avser Region Stockholm att införa NAT-tester för blodgivning?

2. När kommer Region Stockholm att tillämpa samma karensregler för homosexuella som för heterosexuella blodgivare?

3. Vilka skäl finns till att Region Stockholm ännu inte infört dessa tester, trots dokumenterad blodbrist och tydliga nationella riktlinjer?

4. Hur bedömer regionrådet att dagens särregler påverkar tillgången på blod i regionen?

5. Anser regionrådet att det är rimligt att diskriminerande regler kvarstår, trots att tekniken redan finns?

Som svar vill jag anföra följande:

Jag tackar för interpellationen om ett angeläget ämne.

Den dåvarande socialdemokratiska regeringen gav 2022 Folkhälsomyndigheten i uppdrag att sammanställa kunskap om och erfarenheter av individbaserad riskbedömning vid blodgivning.

Jag välkomnar att nuvarande regering har tagit arbetet vidare och att Socialstyrelsen har utfärdat nya föreskrifter för blodgivning. Det sker som en följd av ett pågående nationellt införande av NAT-tester som upptäcker smittämnen, inte antikroppar vilka bildas först en tid efter att smittämnet har kommit in i kroppen.

Jag vill dock i mitt svar påtala ett antal möjliga missförstånd i interpellationen.

Det föreligger i dag från Socialstyrelsen två parallella föreskrifter om blodgivningen. Dessa gäller 1 december 2025 – 7 augusti 2027, vilket är den period som NAT-testning införs nationellt. Det finns alltså inga ”särregler” i Region Stockholm.

Att Region Skåne redan har infört NAT-tester beror på att Region Skåne fick i uppdrag att vara pilot inför det nationella breddinförandet av de nya testerna. Målsättningen var att utvärdera hur man bäst genomför ett stegvist införande av NAT-tester i hela Sverige. Arbetet var klart hösten 2025. Denna implementeringsplan, med en regional pilot i Region Skåne, är helt enligt ett regeringsuppdrag. Region Stockholm är ytterst aktivt i arbetet och följer självklart implementeringsplanen.

Utifrån lärdomarna av piloten sker nu ett arbete regionalt och nationellt. Det handlar om att samarbeta om upphandling och de IT-lösningar som krävs för att få NAT-testning på plats snabbast och effektivast möjligt. I enlighet med det kommer Region Stockholm att gå ut i upphandling under första halvåret 2026 med målsättningen att ha ett avtal på plats till hösten 2026. Därefter påbörjas valideringsarbetet.

Planen för skarp övergång till NAT-testning och nya föreskrifter är under våren 2027. NAT-testning är som sagt en förutsättning för användning av de nya föreskrifterna. Arbetet sker snabbt och noggrant, men observera att eventuella överklaganden under upphandlingsprocessens gång kan komma att påverka införandedatumet.

Enligt hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Karolinska universitetssjukhuset är det ett vanligt missförstånd att det råder blodbrist i Sverige. Vi har inte blodbrist i Sverige på nationell nivå. Blodlagren kan tidvis vara låga i vissa regioner men genom ett nära samarbete inom blodorganisationen balanseras tillgång och efterfrågan. Eftersom blod är en färskvara är stora lager inte en målsättning. Målet är lagom stora lager så att behoven tillgodoses och det med en minimal kassation. Vi har ingen utebliven eller fördröjd vård i Sverige på grund av blodbrist.

Region Stockholm har generellt sett god tillgång på blod. Faktum är att vi regelbundet förser även andra storstadsregioner med blod vid behov utifrån det upparbetade och välfungerande samarbetet som finns inom Sveriges blodverksamheter.

Däremot har Sverige behov av att bredda blodgivarbasen utifrån ett beredskapsperspektiv. Detta innebär att det behöver bli fler personer som är redo att ge blod i ett läge där det skulle behövas. Här välkomnar jag alla insatser.

Det kan vara bra att känna till att Region Stockholm ligger i den absoluta framkant när det kommer till att rekrytera nya blodgivare. Som ett exempel lyckades vi som enda storstadsregion att vända trenden med att bli fler aktiva blodgivare under 2025. Detta genom ett intensivt kommunikationsarbete. Det handlar bland annat genom vårt huvudkoncept ”Rädda Liv på arbetstid”, utvecklingen av digitala lösningar som ”Min

Blodgivning” och ett arbete långt bakåt i tiden med blodgivning på mobila enheter och blodcentraler på centrala platser för att komma närmare medborgarna.

Jag vill avslutningsvis betona att jag välkomnar den breda politiska uppslutningen om att blodgivning ska utifrån kunskap och vad som är medicinskt motiverat, inget annat. Konservativa fördomar får inte råda. Det är en styrka för Sverige om vi fortsatt kan vara ett land som lämnar sådant bakom oss.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 19 mars 2026

Talla Alkurdi